

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:
 в Австрії:
 на цілий рік 20 кор.
 на пів року 10 кор.
 на чверть року 5 кор.
 на місяць 1-70 кор.
 За границею:
 на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
 трім неділь і руских свят
 5 1/2 год. пополудни.

Редакция, администрация
 экспедиция «Руслана» під ч. л.
 «Домбровского (Хорунжий). Екс-
 педиция місцева в Агенції Со-
 колонского в пасажи Гавемана.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереження. —
 Рекламаци неопечатані вільні
 від порта. — Оголошена зви-
 чайні приймають ся по ліній
 20 с. від стрічки, а в «Наді-
 сланім» 40 с. від стрічки. По-
 дяки і приватні донесення по
 30 с. від стрічки.

Мадяри смиріють — Всеполяки горіють ся.

(X) Цісар перервав аудієнції в Пеніті і виїхав до Відня на зустріч англійського короля. Угорське пересиленє отже проволікає ся. Монарх ані словом при переслуханню малярських політиків і парламентаристів не натикнув про які небудь з вимаганий уступок, навпаки супроти гр. Андрашієго зовсім виразно виявив своє невдоволенє, а також форитованого з всіх боків честилюбивого гр. Апонієго збув вельми холодно і зовсім розвіяв єго надії.

Наслідком неуступчивости монарха охолонули і посмирили Мадяри і бодай уміркованіші елементи серед обструкції починають приходити до свідомости, що за далеко загнали ся і треба глядіти дороги до відвороту. Недавно перед виборцями промовляв посол Мецефі, остерігав перед скрайними змаганями і назвав таке домаганє: всьо або нічо абсурдом (у нас також деякі політики так ставлять справу). Також і в дневникарстві починає проявляти ся зворот. Pester Lloyd дальше промовляє до розуму малярських загорільців і пише: «По аудієнциях проявляє ся лагідний зворот загальної опінії, передовсім в кругах ліберального сторонництва. Коли доси ліберали разом ішли в своїх домаганях із скрайною лівицею, вертають тепер на первісне уміркованє становище, з якого дали ся виперти тороризмом опозиції і рухом в краю. Приходять они до свідомости, що не можна-б прийняти одвічальности за се, щоби задля надмірних вимагань у військовости, які можна помалу перевести, викликати конфлікт, котрого шкідні наслідки не дадуть навіть обчислити ся. Прояснюванє сеї справи починає проявляти ся також в одній часті ліберального дневникарства, котре доси попірало домаганя скрайної лівиці. Але також і скрайна лівица починає розумнійше глядіти на справу, а бодай ро важнійша часть єї готова до компромісу. Тим способом всеж таки аудієнції улекшили рішенє пересилєня.

Budapesti Naplo подає з певного жерела вісти, що національні уступки не будуть признані під ніякими услів'ями і для того не буде утворенє політичне міністерство, лише адміністративне одержить задачу переведєня конечних справ. Міністер скарбу Люкач мав відказати ся утвореня міністерства. Виринула комбинация покликати міністра Лянґа до утвореня провізоричного адміністративного міністерства, або може гр. Куен кілька тижнів ще остане.

Замітний також рух в Австрії, котрий змагає до того, щоби не допустити до здійсненя скрайних домагань малярських загорільців. Відомє вже становище, яке заняла австрійська палата вельмож і єї речники кн. Альфред Віндшґрец і гр. Шенборн. Недавно і гр. Водзіцкий в отвертїм письмі заняв становище супротивне малярским вимаганям. Тепер виступив також маршалок горішньої Австрії і посол до ради державної др. Ебенгох цілком рішучо проти

малярських домагань. «Єдности армії і звязи обидвох половин монархії на вні не можна нарушувати. Австрия повинна ужити проти сих домагань як найострійших репресалій і має досить способів, се перевести. Наколи справи в Угорщині основно не змінять ся, тоді не найде ся в парламенті більшість за угодою, квотою і т. д. Се є обовязок всіх сторонництва і всіх послів згромадити ся около міністра-президента д-ра Кербера, котрий в тій австрійській і державній справі свїтло пописав ся. Можна лише жалувати, що деякі австрійські сторонництва хотять визискати угорське пересилєнє для осягненя своїх власних бажань. Се є вельми небезпечні почини, котрі певно не доведуть до сподіваної цілі». В тим самім дусі висловив ся др. Катрайн в своїм органі Unterinthalor Bote.

До тих сторонництва, котрі хотять для себе визискати угорське і державне пересилєнє, належать передовсім Всеполяки з д-ром Гломбінським на чолі, котрий в статі «Żądania Węgrów a Polacy» в Slow-polsk-im промавляє за тим, щоби Коло польське піддержувало змаганя малярських загорільців, яко зовсім оправдані, бо сеґо вимагає „idea narodowa, łączność narodu z armią, a nawet wzgląd na potęgę monarchii“, а тоді Поляки могли би осягнути знаціоналізованє (то є спольщенє) галицких полків. Др. Гломбінський яко професор статистики повинен би знати, що крім Малярів в Угорщині є Хорвати, Сербі, Словаки, Русини, Румуни і Німці. Отже домаганє маляризації угорського війська не є зовсім справедливе з становища народної ідеї. Але Всеполякам заїхала в голову ідея wyodrębnienia Galicyi і заведеня тут централізму після взірця малярського централізму і згнобленя всіх інших народностей в Угорщині немалярських. Можемо з д-ром Ебенгохом згодити ся в тим погляді, що ті почини не доведуть до сподіваної цілі.

Вилів Русинів на шкільництво в краю.

(Конець).

Розрізняємо лише школи з викладовою мовою польською або рускою. В школах з викладовою мовою польською в східній Галичині, є вправді наука рускої мови обовязкова, але обмежає ся на кілька годин тижнево. По всіх містах суть школи з викладовою мовою польською, а ходить до них значне число а часом більшість Русинів і руск-кат. обряду, котрі чують свою мову лишєнь в двох або трьох годинах тижнево, а коли лучить ся, що нема осібного затехтви, яко учителя релігії, тільки обовязки сі вивовняти має місцевий священик, занятий справами парохії і мимо волі і найлучшої охоти не має часу на науку в школі, то можемо легко витворити собі образ, чи населєнє руске виховує ся для свого народу.

В школах з викладовою мовою польською вимагає ся від учителів тільки ноти з рускої мови яко предмету, а що ноту таку одержати може зарівно в західній Галичині як і в східній, тож приходить до сего, що по містах діти рускі не мало користають навіть з сего права, що наука рускої мови є обовязкова

Аби сему станови зарадити, виявили ся були у нас змаганя до закладаня по містах шкіл з викладовою мовою рускою, але успіхи покищо суть занадто малі.

Ще гірший стан бачимо в школах жєньських, за то змаганя приватні через закладанє пенсіонатів і шкіл приватних обявля всіх інтелігентних Русинів і недостачу єю стараємо ся усунути власними складками і приватними змаганями. Поносимо через се подвійні тягарі, удержуємо школи краєві, а що в них не знаходимо заспокоєня наших культурних потреб, стягати ся мусимо на удержуванє приватних.

Не тільки по містах, але майже в всіх містечках, ба в сотках єїл не маємо шкіл а викладовою мовою рускою. Аби се доказати, досить взяти до рук перший-лучший шематизм єпархіяльний і переглянути дати статистичні.

Возьмім, яко примір кілька шкіл без обдуманя навіть з деяких деканатів, в котрих бачимо школи з викладовою мовою польською.

Балигород Русинів	253	Лат.	220	Жидів	750
Середнє Сєло	841	„	840	„	—
Гочів	447	„	128	„	81
Бєля	1335	„	1095	„	2836
Глухів	328	„	16	„	15
Лєшків	415	„	243	„	1 род.
Гатовичі	1080	„	205	„	—
Сівчини	858	„	66	„	—
Глудно	1366	„	250	„	—
Лодина	342	„	43	„	13
Кіньське	868	„	—	„	—
Витривів	354	„	—	„	—
Кривое	246	„	—	„	—
Кремяна	26	„	1320	„	36
Темешів	34	„	—	„	—
Ліски	492	„	дітей руских	70	—
Переводів	673	„	„	70	—
Грімно	1831	Лат.	965	Жидів	49
Грозьова	868	„	150	„	57
Риботичі	932	„	150	„	400

В сей спосіб на підставі шематизмів єпархіяльних можемо навести сотки єїл, в котрих нема викладової мови рускої а людність, руска рівна є що-до числа або перевищає 2 — 3 або 4 рази.

Скоро і в тих школах діти рускі чують свою мову залєдві в кількох годинах на тиждєнь, якжеж поволи не має вироблювати ся у них озябленє до свого рідного, та які з сего випливають наслідки, кождий легко може додумати ся.

Додаймо до сего сотки єїл руских (гляди шематизм) без школи або без учителя, обсаджєні силами некваліфікованими і все другє, то будемо мали невідрадний образ нашого народного шкільництва і шкоди, які ми яко нарід поносимо. Чи ж з сєм не поносить в парі також шкоди і наша церква?

Чи ж сєм не є ми позбавлені природних прав вихованя своїх дітей, котре прислухує навіть диким народам, а ще супроти обовязуючого примусу посиланя дітей до школи з одної сторони а ві добравє прав нагляду і ведєня шкільництва з другої

Як же похибними і недюдєскими видають ся супроти сего всякі корєспондєнції по польських дневниках і так сильний рух «школи людovej».

Сказали ми, що церква має забезпечєні права надзору через свої органи і ті є нині в многих случаях одинокими представитєлями церкви і Русинів. Іменованє членів залєжить від

консисторії. Тут однак стрічаємо по більшій частині людей старших віком, необізнаних з шкільництвом і нинішніми напрямками. Многі з них виповнюють свій обов'язок совісно, але кількох з них все-то задля віку, незнакомости шкільництва, займане кількох урядів в одній особі є фізично неможливі на сих становищах. Не до нас належить оцінюване спосібности сего або того відпоручника, але з огляду на так важне задане відпоручника ради шкільної округної, з огляду що нераз о. відпоручник є одним членом Русином, маємо право звернути увагу на вагу сих номінацій і добір членів.

Не краще заступництво що-до числа маємо в раді шкільній краєвій. В тій найвищій магістратурі, уладженій подібно як ради округної не вчисляючи двох до трьох совітників, яко урядників правительственных на десятки других маємо заледво одного відпоручника церкви і одного репрезентанта Русинів з виділу краєвого.

Виказане удовіляє, що при нинішнім ставі ми яко нарід не маємо майже жадного впливу і надзору над вихованем свого народу і шкільництвом для него призначеним, бо в тілах управляючих займаємо $\frac{1}{9}$ або $\frac{1}{10}$ голосів рішаючих. Шкоду, яка випливає з сего стауу, поносить і поносити далше буде зарівно наша церква як і нарід наш, тож сьвятим нашим обов'язком є домагатися зміни існуючого стауу.

Процес о шпіонажу.

(Допись з Відня).

(Дальше).

(К.) В артикулі, призначенім до Вергунового «Слав. Века», басує Оссолінський передо всім московському генералови Кірєєву та вельми інтересним способом висказує свій вироний політичний світогляд і оригінальними аргументами намагає ся ширити серед Поляків нахил до офіціозної Росії, а антипатию до Австрії.

Якось і сам шеф-редактор Вергун важав ся, чи подавати сї виводи Оссолінського кругам читачів свого панмосковского журналу і ін радше зложив рукопись сего артикула в руки слідчого судні д-ра Гануша. Одначе була би шкода, аби сей артикул Оссолінського розминув ся із своєю цілю і не дістав ся до відома ширшого сьвіта. Тому і подамо виводи сего благодяжного сотрудника «Слав. Века», пропускаючи лише менше важні місця.

Не даючи ніякого заголовка, пише Оссолінський ось як:

«З правдївон пишмносцьон читає ся виводи ген. Кірєєва, що пропагує мисль польско-русской згоди («Слав. Век» ч. 61). Із єго слів пробиває ся стілько любови до ідеї та віри в єї успіх, що чей мусить ся допустити, що те діло

є добре, скоро таким запалом може вітхнути мужа так поважного, як ген. Кірєєф. Думаю, що ген. К. з гори приготований на те, що всіякі люди всіляко стануть зглядати ся на почату ним акцію, але нехай буде завірений, що ми Поляки, не піддавши ся безоглядно всепольским струя, відчуваємо для него глибоку пошану за єго бодрий виступ і за слова братньої любови! З неудачним закидом вибрало ся «Новое Время», протиставляючи змаганю наближеня Поляків до Росії вибрик всепольской агітації, який проявив ся у відісланю «Благотворительному Обществу» в Москві єго датка на вжеєніські жертви.

Тут мушу ствердити, що той крок львівської університетської молодіжи не визвав зовсім ентузіязму серед Поляків, навпаки з деяким чувством неспаку стрічено той «архипатріотичний» акт певної частини шкільної молодіжи, що йде за командою «Слова польского» і в почуваню народного сор му, що чужинці можуть нам закинути, мовби то ми провід народної політики повірили недодареним молодцям, перейшли ми над тим актом до днешнього порядку. Видимо не має «Новое Время» ніяких тяжких влучних стріл у своїм арсеналі полякофобії, коли так екванно підносить той нерозважний чин львівської академічної молодіжи — до значія політичного аргументу. Ми Поляки, навчені досвідом, бачимо ясно, що наш сепаратизм від інших славянських племен, а особливо від Росіянів, є нині анахронізмом! Одначе відразу не можемо простягнути руки до блатної згоди і любови, ми єв єще мусіми трохе подонсаць, аби нас не висьміяли, що після таких вибухів вражди до Росії ми самі донжими тераз до братнього усьдієку; ми мусимо тепер трохи пополітикувати на всепольску тему, а коли і ся обанкротить ся (на що нахально заносить ся) но то втеди vedegemo. Отже найже «руссека» преса сама не утруднює задачі одиницям, що широ пересьвідчені о можливости польско-русского порозумія і змагають до здійсненя того ідеалу будучности з цілою любовю, але навпаки нехай она додатно відділює на «русеку» єуспільність, промошуючи дорогу тим ідеям, предінь так знесли і великим, яких хіба заєліплєні всепольські шовіністи або дрожачі о втрапу популярности, горді абстїненнти всеславянської політики не хотять поняти. А горить вже ґрунт під ногами тих всіх! Самі Всеполяки та їх гетьман признали: «шерзон сєв ґлоси, же в Австрії не можеми сєв дєвїґнонць; хлоп, ренкодзельнік, а навет варстви інтелїгентне зачїнаюи з надзєїи споглєндаць ку пулноцне му сонєядові» (Слова Гломбінського в часі дискусії в краківскім консервативнім клубі над «самодзельносцьон Галїції»).

Всеполякам не поможе нічого ні устрою-

ване ювілеїв польської рухавки з 1863/4 р., ні агітоване за самостійностю Галїчїни, бо польска єуспільність вже утомлена тим переливанем з пустоґо в порожне, тою безнастанною наґінкою за пустими мріями! Всепольский рух, початий кличем Польщі від «моржа до моржа» виступив зразу занадто наґально, тому нині стрічає він в польській єуспільности щораз більше остїглости і критики. Доказом сего є в послїдних часах вельми значний убуток передплатників «Слова польского», сего вістника всепольского движєня, а остали єму ще вірні трабанти в учениках середних шкіль і незначна група університетских студентів! (Бо і хто-ж би ивший робив демонстрації перед російским консулятом у Львові, а се як-раз знаменує тепер героя і мученика за народну справу!). Одначе єєй носїв всепольских кличів, кинєний «Словом польским», не остав без слїду, скоро вже і брукові дрібні пишєма починають робити в антиславянській-антиросійській політиці («Вєк нови» ч. 510); се є найліпшим доказом, що та всепольска струя, так рекламована, теряє вже зовсім на єуспільній вартости.

Як в горі зазначено, польска єуспільність має вже досить «великої» політики, она хотїла би вже також попрацювати дещо і в економічнім напрямі, аби витворити собі реалну основу до борби о ідеали, а до того потребує она той безоглядної певности, що в праці над виборєнем економічного добробуту дізнаєть она хоч-би лише моральної підпори у інших славянських племен, аби Поляки могли колїсь з гордостю сказати: «Ми Славяне», нині же при теперішнім сепаратизмі, то висказ «ми Поляки» приводить кождому на гадку: пєстрі контуші (прикрашені австрійскими ордєнами!), бундючні шапки і литі пояси, польско-європейску політику, культуральну темноту та економічну нужду! О! щоби то Поляки схотїли брати шримір з Чєхїв!.. З ними числїть ся правительство, числїть ся Німці, а Чєхи дужі своєю єдностю та ідеєю племенної спільноти з Росїєю, та иншими Славянами. Они змогли витворити для себе такі условини культурного єствования і економічного побуту, що нас огоргає зависть, і схоче ся ридати над нашою нуждою, що вїйшла вже в пословицю, над галїцкою нуждою, в однім і другим напрямі. За те є у нас стілько політичних фракцій, що хотять спасти Польщу. Ми так вже політично осьвідомєні, такую маємо симпатию і опіку «батьківської (!) німецкої управи», що тисячі Поляків єміґрує з краю, тисячі винуць з голоду, а прочі.. ведуть культуральну борбу з Русїями, що не хотять вже бити поклонів перед польскими «єролятами!» (Др. Козловский, політичний комівояжер, організатор «народної оборони» проти Русинів, братів проти братів.. отсе є політичний райвидок з найновїйшої доби в Галїчїні

ЗАПИСКИ ЛІКАРЯ.

Переклала Маруся Полтавка.

Але досить того! Я навів далеко не всі факти вціплювання сифіліса, які маю під рукою. Але в єї наведені, здаєть ся мені, досить переконуючо доводять, що проби єї не є чимсь виключним, або пр. падковим; їх переводить ся систематично, про них подають вістки спокійно, не боячись суду ані совісти єуспільности, ані своєї власної — подають про них вістки так, немовби річ ішла про крїяків, або собак. Я тільки наведу ще кілька подібних проб з инших областей медицини; хоч там вони, в порівнаню, і рідні (завдяки можливости робити проби на зьвірятах), але, мимо сего, лучають ся вони все таки в надто великому числі.

Досліджуючи способи зараженя чоловіка глистами, проф. Ґрассі і др. Каляндруччіо дали семилїтньому хлопцеві, який до того часу не терпів на глисти, порошок з зародками глистів-струнців (аскарід); по трьох місяцях у хлопця вийшло 143 глистів, 18—23 сантим. к ждий завдовжки¹⁾. На візді лікарів в Галле проф. Елштайн подав звіт про свої проби подібного

рода; зародки глистів-струнців він дав у страві трьом дітям і по трьох місяцях в їх випорожненях були вже яйця глистів²⁾.

Бажаючи познакомитись з преміями, які повстають в печінці при цукровій слабости, проф. Фрерікс і Ерліх вколєвали в печінку слабих на цукрову слабість трокар. «Після уєуєнення штілета, в рурці трокара показувалося кілька капель крови, звичайно wraz з печіночними клітинами, а часом і більше значний, подібний до ковбаси кусник печінки³⁾».

Др. Фелайзен, який відкрив мікроорганїзм рожі, вціпив розчин своїх стрептококків рожі старій, 58-лїтній жінці, з многими волокнистими саркомама шкіри. Рожа прийнялась. «На шестий день після вціпленя, в хорої появи ся грізний упадок сил, який домагав ся применєня побуджуючих средств⁴⁾. Після сього Фелайзен вціпив ще рожу⁵⁾ шести хорим, які терпіли на вовка і на ріжного рода опухи.

¹⁾ Врачъ 1891. стор. 972.

²⁾ Fr. Th. v. Frerichs «Ueber den Diabetes». Berlin 1884, p. 272.

³⁾ Dr. Febleisen: «Die Aetiologie des Erysipels». Berlin 1883. pp. 21—23.

⁴⁾ Op. cit. p. 29.

Для виправданя своїх проб др. Фелайзен поклякуєть ся на відміченє деякими учєними цілєчє відділюванє рожі на злосливї опухи і вовка. Але ось істория одного з хорих, яким Фелайзен вціпив рожу: Двадцятлїтній мушина, останних 12 років терпить він на вовка і богато разів перенїє рожу.

В марті 1887 року звернулась до берлинського хїрурга Евґ. Тана за помочю, жінка з раком грудної жєлєзи. Перевести операцію було вже річною неможливою. «Щоби відмовою операції не відкрити хорїї безнадївности її стану і щоби подати їй полєкшу і успокоєнє психїчним вражінням перевєденої операції⁶⁾, др. Ван вирїзав з пораженої груди кусник опухи і вціпив її на другу, здорову грудь своєї пациентки. Вціпленє удалось⁷⁾. В такий спосіб рішено дуже важний факт, що рака можна вціпляти. Проба Тана була опєєдє з успіхом повтєрєна проф. Берґманом і незвїстним хїрурґом, який анонімно прислав своє справозданє парижському профєсорови, Корнїлю.

Др. Н.Л. Фїнн дослїджував в однім з кавказських військових шпиталїв питанє про заразливїсть пятїнистого тифа. На його предложєнє, ординатор Артемович втрискнув під шкіру сїмнайцяти здоровим салдатам кров хорих на пятїнистий тиф. Ні один з заціплєних не заболїв, лише в двох витворились простї боляки на

На який основі міг Фелайзен надїятися, що рожа, яку він вціпнєть, уздоровить хорого, який вже чимало разів, без ніякої користі для себе, перевєє рожу? Осьмилїтній дївчинї з саркомом ока, після удачного вціпленя Фелайзен вдругє вціпив рожу, в тїй цілі, щоби дізнатись, чи відповіднє індивїдуум, після відбутої рожі не підпадає на якийсь час поновному зараженю⁸⁾.

⁶⁾ E. Hahn «Ueber Transplantation der carcin Haut.» Berl. Klin. Woch. 1898. N. 21.

¹⁾ Prof. V. Grassi «Trichocephalus und Asarisentwicklung» Centralblatt f. Bacteriol. und Paras. 1887. Bd. I. p. 131.

Польско-галицькі політичні сторони, що рижнять ся у своїх програмах і середниках борби, схожі в одній точці; они обявляють у своїх органах трогоучу солідарність, іменно у своїй вражді до Росії!

Добре они чують, що під ногами кипить ім вулькан, що тверезіша часть польскої суспільности вже днесь застановляє ся, чи ті систематичні клевети на Росию на правительство і на суспільність в наших органах праси не походять случайно із страху перед утратою популярности, яку нажили они легким патріотичним конвиком? Чи не є се з обави, що годі їм завернути з дороги, вказаної теоріями: безперервности повстаня з р. 1863/4, роздуваня антиросійського руху в забраних краях; підсичуваня в тім заборі серед Поляків таких жесирацій, що суперечать із загально-державною ідеєю Росії і т. д.? Нині вже політично здоровіша часть польского народа вслухує ся шпально в кличі згоди і „польско-русского“ мира!

3 близьна і з далека.

Про подорожі монархів доносять, що цїсар повернув вчера вечером до Шенбруну. Приїзд стоїть в звязи з привитанем англійского короля, який прибуває до Відня. Зараз по візиті Едварда VII. цїсар поверне дня 3. вересня до Будапешту і забавить там до 9. вересня, до якого то часу, надіють ся, стане полагожденним кабинетове переселенє. На принятє англійского короля пороблено вже у Відни великі приготования і удекоровано місто дуже богато. Особливо дворець і візд до бургу велично пристроєні. Грецький король Юрій, який в переїзді стрітив ся в Мариєнбаді з перебуваючим там на курації Едвардом VII., відїхав звідтам в суботу до Копенгаги, сердечно пращаний англійским королем, який відпровадив его на дворець. Італійський король Віктор Імануїл перебуває тепер з нагоди маневрів в Тревизо недалеко австрійскої границі, а се спонукало цїсаря вислати туди на повитанє короля польного маршалка поручника Штайнінгера. Справі сїй надали деякі газети ще й иншого значіня, а іменно того, що Штайнінгер має ся умовити з королем також що-до приїзду цїсаря до Риму. В міродайних кругах перечать тому рішучо. Штайнінгер повернув вже до Будапешту, одержавши від короля велику стяжку ордера Маврикия. Замітно також, що на повитанє короля прибули депутациї з ріжних сусідних австрійских місцевостей і навіть з Триєсту, а в окликах публіки проявляли ся ірідентичні оклики. Князь Фердинанд болгарский вчера вечером

місци наколювань.“ Крім того двацять вісьмох здорових салдатів поклав доктор Фінн в одну комнату з хорими на пятнистий тиф. Вони пролежали вкупі з хорими „протягом чотирох до пяти дві при щільно зсувених мірках, а іноді покривались колдрами хорих на тиф.“¹⁾

В грудни 1887-го року др. Штіллер прочитав в Ново-Йоркській Медичній Академії донесенє про охоронні вщиплюваня шкарлатини. Він завважав, що люди, які заразились від звірят копитною і иншими спорідненними з нею недугами, після відбутя сих недуг не підпадають зараженю на шкарлатину. Щоби перевірити своє спостереженє Шпіклер став вщиплювати дітям кров хорих коний і зміст піхурів хорих коров. Після сього він клав дітий на подушки, що були під хорими на шкарлатину, а також заставляв їх дихати воздухом, який видихали хори; таких дітий було двацять; крім сього втрискнув Штіклер дванацятьом дітям під шкіру кров, взяту в горячкуючих хорих на шкарлатину. З всіх тих дітий де-які зовсім не заслабли на шкарлатину, другі дістали шкарлатину, але в легкій формі, тяжких занедужань не було.

(Дальше буде).

приїхав до Будапешту з Мурани і вночі відїхав дальше до Софії. Король Петро I. сербський відбуває тепер подорожи по краю і всюда так своєю особою як і відповідями на промови представителів населеня, навяними горячим патріотизмом і потїтичною розмовою, викликає одушевленє у своїх підданих. — Про намірені відвідини царя у Відни надходять близші вїсти. Цар має приїхати під конець вересня в гостину до цїсаря, але побуде у Відни лиш пів дня, в відтак поїде з цїсарем до Мірпштег на лови на грубого звїра, котрі потягнуть ся через 3 дні.

Окупація Туреччини в виду Македонської крамоли зискує чимраз більше прихлонників. Independance Belge пише в тій справі: Довідуємо ся з жерела, яке не завело нас ніколи, що межі державами ведуть ся нові переговори в справі сусідній та що наступило вже порозумінє що-до слїдуючих точок: Коли виявить ся, що Порта не є в силі завести безпроволочно мир на балканським півострові і перевести приречені реформи в Македонїї, тоді держави самі приступлять до виконаня сего завданя. Росия займе Дарданелі і Босфор; Австро-Угорщина посує воєнну окупацію через Македонїю до Солуня, Італія буде шильнувати альбаньского побережя зловж Адриятинкого моря. Ся окупація буде мала виключно часову ціху. Особиета власть султана не буде зменшена ані цяпинки. Окупація буде мала такий сам характер, як окупація Єгипту Англійцями.

Китайські порядки ілюструє достаточо вїсть з Шангаю, яку подають льондонські дневники, що на один цїсарський замок виконали розбійники сьмільий напад. Двіста кінних і добре вооружених розбійників напало на палату є. в один з найбільше улюблених замків цїсарєвої-вдови. Замкова сторожа так переполохала ся тим нападом, що заким охолонула зі страху і зібрала ся до оборони, сьмїлі розбїшаки вже повтїкали, уносячи зі собою цінну добычу, вартости кількадесяти тисячів фунтів штерлінгів. Генеральний губернатор провинції Чілі і начальник військовий сеї провинції, генерал Ма у великім страху задля сего розбїшацкого нападу, бо загальна опія Китайців винує їх брак енергії як причину розросту розбїшацтва. В обаві перед карою китайські достойники визначили високі нагороди за зловленє злочинців, однак до тепер безвїслїдно. Підозрівають, що палатні євнухи були в порозуміню з розбїшаками.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві вторник: руско-кат. Андрея, Теклі; рим.-кат. Егїдия. В сережу: руско-кат. Самуїла; рим.-кат. Юста.

— Всіх наших довжників просимо вирівнати рахунки, бо в прогнїнім случаю в найблизших днях заставовимо їм висилку часопїсє, а своїх претенсий будемо доходити иншим способом. — *Адміністрація „Руслана“.*

На грошевих переказах просимо дуже читко виписувати адресу: „Адміністрація часопїсїя Руслан“.

— З академічної гімназії у Львові. Вступні і поправні іспити до I—IV кл. будуть відбувати ся дня 12. вересня від 8. год. рано.

— Вписи до школи ім. Шевченка у Львові будуть відбувати ся 14. і 15. вересня рано від 9.—11. год. і від 4.—5. год. пополудня. Вступні і поправні іспити будуть відбувати ся дня 15. вересня від 4. год. пополудни.

— Гімнастичні вправи в „Соколі“ у Львові розпїчнуть ся для членів і кандидатів учительских в сережу 2. н. ст. вересня, а для учеників в четвер 3. н. ст. вересня с. р.

— Інсталяція крилошан. Вчера відбула ся в церкві св. Юра інсталяція трех почетних крилошан: о. Дмитра Гузара, пароха Завалова, о. Теодора Кордуби, пароха Бережан і о. Громницкого пароха Тернополя. По інсталяції приймав у себе ВПрєосв. Митрополит інсталюваних і ширший круг запрошених гостей.

— Із Станиславова. Тутешна філія львівского „Сокола“ повідомляє, що гімнастичні вправи для членів пїчнуть ся дни 8. вересня с. р. і будуть відбувати ся що вторника і пятниці (з вїмком сьвят) від год. 7½ до 8½ вечер. Як там-тож так і сего року отвирєє Товариство з початком вересня гімнастичний курс для учеників і учениць. Близших інформацій удїлює і вишеї приймає старшина Товариства від 1. вересня що дни від 2—3. і від 6—7½ год. пополудни в со-

кільській канцелярії при пл. Франц Йосифа ч. 3, II поверх.

— З Перемишлян доносять нам, що в касиновій сали відбуде ся завтра дня 1. вересня музикально-вокальний вечерок. В програму входять хори, сольо-сьїви, фортепян, цитра і продукції музики 80. н. п. Дохід призначений на відновленє перемишлянської церкви.

— В Самборі відбуде ся дня 6. вересня в недїлю „вечер з танцями“. Всі красавиці нашого Підгірїя зїдуть ся того дня наєвно до Самбора, тож числимо на те, що Ви. Товариші-академики прибудуть на сей день до Самбора. Окремих запросин не висилає ся. За академічну молодїж самбірского округа: *Гордишский.*

— З Бережан пишуть нам: Дня 23. серпня устроєно заходом шкільної молодїжи другу підчас сегорічних ферїй аматорску виставу. Відограно „Учителя“, комедию д-ра Ів. Франка. Молоді аматори і аматорки вивязались зі своїх роль дуже зручно, подїбно як і в виставі „Ворожбита“. Дохід з представлєня (30 К) призначено на „Селянську буреу“ в Бережанах. *Б. Л.*

— Відкрите памятника ів. Котляревского в Полтаві. „Полт. Вєстник“ пише: До виконаня на етнографічним вечері, посвяченім памяти Котляревского, кантати композитора Лисенка, організує ся великий хор, в якого склад, крім хору самого Лисенка і місцевих любителів сьїву, вїде також хор архієрейских сьїваків, з яким заключено вже договір, і мішаний хор малорускої театральной дружини Кропивницького. Весь хор буде складатись з більше чим 100 осіб. Що-до оркестри, то єї, як показує ся, не буде міг зложити, директор музичної школи Ахшаримов, до якого звернув ся в тій справі комітет, бо члени оркестри вїїхали на літо на відпустку. Однак ся обставина не вплине на зміну програми. Кантата вимагає повної оркестри і мусять вїйти до програми, хотяї би мало ся спровадити оркестру з Харкова або Київа.

— Крадіж вартїсних паперів. З Тернополя доносять, що тамошному жителєві Давидови Франкозиви украдено вартїсних паперів на звиш 60.000 К. Межи паперами були отсї: 18 штук угорської ренти по 500 К і одна на 2000 К; облігація пропін. фонду на 2000 К; 3 обліг. Тов-а Кред. земского по 2000 К; 33 вїденські „Боденкредити“ І. емїсії з 1880 р. і 9 штук ІІ. емїсії з 1889 р.; облігації премїової позички м. Відня, льоси Тиси, премії „Боденкредити“ І. емїсії, льоси італійского і австрійского Червоного Хреста, угорскї льоси „Базилїка“ і льоси з 1860 р. Про крадіж льосів повідомлено всі банки і здає ся, що злодїї не будуть могли їх вимїняти на гроші. Крадіжи допустили ся тернопільскї жиди, що вїїхали до Америки.

— Затроєне грибами. З Винник доносять нам: Филип Насткевич, тутешний міщанин, назбирав оводї в лісі грибів, які жінка зварила в сережу на вечеру. Вночі занедужав Насткевич, сго жінка і їх одинока дитина. В четвер рано покликано лікаря, який удїлив помочи затроєним і від того часу що години відвиджує хорих Насткевичів. Здає ся однак, що жінка і дитина не оминуть смерти, а лише Насткевич зможе вилїчити ся.

— В Старім Санчи отвирєють з днем 1. жовтня учительску семинарию мужеску. В сїм році буде курс приготювляючий і І рік.

— Огні. В Малехові коло Львова згорїло оводї 12 господарств — В Мицеві, сокальского повіта, згорїло дня 25. серпня 12 селянских загорід. — В Мазурівцї за Погулянкою коло Львова вибухнув вчера грізний пожар в загородї різника Йосифа Лїсєвича, але мимо сильного вітру пожарна сторожа зі Львова алькалізувала огонь. Згорїла лише одна шона вартости 300 К.

— Зелїзнична катастрофа. Коло Удїне в Італїї зударили ся два поїзди: військовий з товаровим. Військовий поїзд нотороцив ся зовсім. При катастрофі згинуло 16 вояків, а 4-ох ранених померло півніише.

— Всі П. Т. крамарів і управителів крамниць брацтва церковних, громадских, читальняних і инних прошу в їх власнім інтересі загальної крамничої торгівлі подати менї по можности як найскорше кореспонденткою свою адресу, т. є. імя і назвиско, місцевість, а також загальну квоту, на яку продали товарів за цїлий 1902 р. Коли крамницю засновано в р. 1902, то прошу подати загальну квоту, на яку спродано товарів від того дня в котрім відкрито крамницю, до 31. грудня 1902 р. При крамницях, заснованих в 1903 р., прошу, о поданє тої квоти за час від основаня по день виїїшній. При тім прошу Всєч. оо. душпастирів, учителей і всіх свїдомих людей в тих громадах, в котрих знаходять ся крамниці, звернути увагу крамарів на се мое оповїщенє і вилїнути на них, щоби в інтересі крамничї торгівлі прислали менї то, о що я їх вишеї прошу. — *Іван Вачишский* у Львові, ринок 10.

— Оригінальна лотерия. Клуб кавалєрів в Seymour в державі Соппелієт устроїв для своїх членів дуже оригінальну лотерию. Раз в рік витягає кожний член одно число. Горє тому не-

¹⁾ Протоколи засїдан Императ Кавк. Мед. Об-ва за 1878. — 79 роки Н. 8. стор. 167. Д-ри Фінн і Артемович втрискнули „ров хорих на пятнистий тиф також і собі.

